

РОЛЬ ТА МІСЦЕ ВИКЛАДАЧА В САМОСТІЙНІЙ РОБОТІ СТУДЕНТІВ – МАГІСТРАНТІВ

У системі вищої професійної освіти особливе місце займає багаторівнева підготовка кадрів, в якій магістратура є другим рівнем вищої освіти. Магістерська підготовка характеризується збільшенням зростання самостійності студентів, самоосвіти, залучення до дослідницької діяльності. Самостійна робота - найважливіша форма організації освітнього процесу, тому слід акцентувати увагу студентів на «її безпосередній вплив на формування таких параметрів кваліфікаційної характеристики, як мобільність, вміння прогнозувати ситуацію і активно впливати на неї, самостійність оцінок і т.д. з тим, щоб студенти бачили позитивні результати своєї праці і щоб пережитий успіх сприяв трансформації опосередкованого інтересу в інтерес безпосередній» [1, с.109]. Охарактеризуємо можливі ролі викладачів при виконанні магістрантами самостійної роботи.

Викладач-модератор - наставник в процесі опанування учасниками способами групової роботи. Функція модератора - допомогти тому, кого навчають, «розкріпачитися», виявити приховані можливості і нереалізовані вміння.

Викладач - фасилітатор (сприяючий) керується основною цінністю - інтересами розвитку особистості студента і не ставить собі жорсткі конкретні цілі. Такий стиль діяльності, природно, пред'являє високі вимоги до самих викладачів, їх особових якостей і освіти. Дослідження в різних країнах показали, що фасилітаторів не більше десяти відсотків від загального числа викладачів і вчителів.

Викладач-ментор надає допомогу студентам-протеже при виконанні самостійних завдань, вводить їх в реальні професійні сфери, допомагає подолати розрив між теорією і практикою.

Авторитетний фахівець, викладач-джерело, тренер - служить джерелом інформації, організовує самостійну роботу студентів з використанням чітких інструкцій і рекомендацій, контролює результати.

Мотиватор інструктує і вказує альтернативні шляхи організації самостійної роботи, коригує процес її виконання студентом, надає психологічну підтримку студентові, вказує шляхи досягнення успіху в освітній діяльності.

Експерт-консультант - досвідчений фахівець в психолого-педагогічній сфері, спостерігає, при необхідності допомагає порадою, нагадує, спільно зі студентами обговорює і коригує результати їх самостійної діяльності.

Викладач-радник. Цей термін використовується в індивідуальному навчанні і в навчальних ситуаціях, коли полягає навчальний контракт між викладачем і студентом.

Важливо підкреслити, що в міру професійного становлення фахівця, магістрант отримує все більшу самостійність як в плануванні процесу освоєння дисциплін, так і в оцінюванні його результатів. Тобто викладач передає йому частину своїх функцій, підвищуючи одночасно відповідальність магістранта. Таким чином, приймаючи на себе ту чи іншу роль, викладач залишається на позиції супроводу, який дозволяє навчатися новій поведінці, сприяє розвитку особистості, відповідальності магістранта. Це не трансляція готових зразків професійної поведінки, а формування нових моделей, що орієнтовані на професійно-особистісні можливості студента, по суті - це взаємодія між викладачем - консультантом і магістрантом, це процес, який виконується разом з магістрантом, а не замість нього.

Список використаних джерел:

1. Садыкова, О. И. Теоретико-методологические основы развития познавательной самостоятельности студентов в учебном процессе технического вуза. / О. И. Садыкова // Сб. науч. работ докторантов, аспирантов и соискателей психолого-педагогических кафедр ТГПУ им. Л. Н. Толстого. - Тула: Изд-во ТГПУ им. Л. Н. Толстого, 2001. - С. 109-113).